

ANSOMARDI, PSEUD.

Sõjamehe sõnastik / Irkutski polgu Kapten Pitka

Tallinn : G. Pihlakas
1914

Trükise digitaalkoopia ehk e-raamatu tellimine (eBooks on Demand (EOD)) –miljonid raamatud vaid hiireklõpsu kaugusel rohkem kui kümnes Euroopa riigis!

Täname Teid, et valisite EOD!

Euroopa raamatukogudes säilitatakse miljoneid 15.–20. sajandi raamatuid. Kõik need raamatud on nüüd kättesaadavad e-raamatuna — vaid hiireklõpsu kaugusel 24 tundi ööpäevas, 7 päeva nädalas. Tehke otsing mõne EOD võrgustikuga liitunud raamatukogu elektronkataloogis ja tellige raamatust digitaalkoopia ehk e-raamat kogu maailmast. Soovitud raamat digiteeritakse ja tehakse Teile kättesaadavaks digitaalkoopiana ehk e-raamatuna.

Miks e-raamat?

- ➔ Saate kasutada standardtarkvara digitaalkoopia lugemiseks arvutiekraanil, suurendada pilti või navigeerida läbi terve raamatu.
- ➔ Saate välja trükkida üksikuid lehekülgi või kogu raamatu.
- ➔ Saate kasutada üksikterminite täistekstotsingut nii ühe faili kui failikomplekti (isikliku e-raamatukogu) piires.
- ➔ Saate kopeerida pilte ja tekstiosi teistesse rakendustesse, näiteks tekstitöötlusprogrammi-desse.

Tingimused

EOD teenust kasutades nõustute Te tingimustega, mille on kehtestanud raamatut omav raamatukogu. EOD võimaldab juurdepääsu digiteeritud dokumentidele rangelt isiklikel, mittekommertseesmärkidel. Kui soovite digitaalkoopiat muuks otstarbeks, palun võtke ühendust raamatukoguga.

- ➔ Tingimused inglise keeles: <http://books2ebooks.eu/odm/html/utl/en/agb.html>
- ➔ Tingimused saksa keeles: <http://books2ebooks.eu/odm/html/utl/et/agb.html>

Rohkem e-raamatuid

Seda teenust pakub juba tosin raamatukogu enam kui kümnes Euroopa riigis.

Lisainfo aadressil: <http://books2ebooks.eu>

Sõjamehe sõnastik

Irkutski polgu kapten **Pitta**
koostanud

Tallinnas, 1914.

G. Dihlaka raamatukaupluse kirjastus.

Hind 30 kop.

A-8777 II

Sõjamehe lõnastik

Jrkutski polgu Kapten **Pitka**

Tallinnas, 1914

G. Pihlaka raamatukaupluse kirjastus

2

122199

Sisuford :

1.	Wäeliigid, jaotused ja sõjamehed	lhf.	5
2.	Luunimed, nimetised ja ametid	"	8
3.	Sõjariistad ja asjad	"	13
4.	Püüs	"	14
5.	Suurtükk	"	18
6.	Kuulipilduja	"	20
7.	Raitse ehk lastewall	"	21
8.	Toit	"	22
9.	Riided ja ehted	"	23
10.	Hobune	"	25
11.	Räflus- ja muud sõnad	"	28

Sõjamehe sõnastik.

I. Wäeliigid, jaotused ja sõjamehed.

Kiigi sõjajõud langeb kahte iseseiswasse isejaktu: maisawägi (сухопутное войско) ja merewägi (морскія силы).

Maisawägi jaguneb kolme liiki (три рода оръжия): jalawägi (пѣхота), ratsawägi (кавалерія, конница) ja suurtüüwägi (артиллерія).

Peale nende liikide on veel palju teisi wäeliikisid, mida abiliikideks (вспомогательные роды оръжия) nimetatakse, nagu: ehituswäed (инженерныя войска), raudteewäed (желѣзнодорожныя войска) j. n. e.

гвардія kaardewägi
гвардеець kaardewäemees
гвардѣйская пѣхота kaardewägi
гвардѣйская кавалерія
kaarderatsawägi
гвардѣйская артиллерія
kaardesuurtüüwägi
армія alamägi
армеець alamäemees, alamäelane
пѣхотинець jalawäemees
кавалеристъ, конникъ ratsawäemees
ѣздокъ ratsanik
артиллеристъ suurtüüwäemees
пѣшая артиллерія jalasuurtüüwägi
конная артиллерія ratsasuurtüüwägi

горная артиллерія mäesuurtüüwägi
береговая артиллерія rannasuurtüüwägi
осадная артиллерія piire-suurtüüwägi
полевая артиллерія wäljasuurtüüwägi
крѣпостная артиллерія kindlusesuurtüüwägi
легкая артиллерія ferge suurtüüwägi
тяжелая артиллерія raske suurtüüwägi
постоянное войско alaline wägi
дѣйствующее войско tegew wägi
паркъ моон, моона hoiuskoht
артиллерійскій паркъ suurtüümoon (laengud, suulid jne.)

воздухоплавательный
паркъ õhusõidumoon (len-
nufid, aparadid j. n. e.)

телеграфный паркъ tele-
grahwimoon (aparadid, traat
j. n. e.)

понтонный паркъ sillamoon
(silla osad, tööriistad j. n. e.)

флотъ laewastif, merewägi

флѳтскій merewäe, mere-
wäemees, meremees

матросъ madrus

воздушный флотъ õhulae-
wastif, õhulaewawägi

аэропланъ aeroplan, lennuf

лѳтчикъ, авіаторъ lendur,
lendnif, amiator

безпрѳволочный теле-
графъ traadita telegrahw,
õhutelegrahw

прѳекторъ fiirteheitja (mil
lega kaugele suurt walguft
heidetatse)

строй fordlus

строевой fordluslik, fordluse-

строевикъ tubli fordluse-
tundja, fordluselane, fordluse-
armaštaja

строевое начальство fordlu-
seülemus

рядъ rida (kaks meest üksteise
seljataga)

шеренга rinne (kaks wõi roh-
kem meest üksteise kõrwal
wiirguš)

флангъ tiim (rinde ots)

правый и лѳвый флангъ
parem ja pahemtiim

одношеренотный строй ühe-
rinde-fordlus (mehed ühes
wiirguš)

двusherенотный строй kake-
rinde-fordlus (mehed kases
wiirguš üksteise taga)

отдѳление jaoskond (6—12
meest)

звенѳ lüli (4—5 meest)

взводъ osakond (2—4 jaos-
konda)

полурѳта poolrood (2 jaos-
konda)

рѳта rood (2 poolroodu ehk
4 osakonda)

баталіѳнъ bataljon (4 roodu)

полкъ polk, rügement (4 pa-
taljoni, töörood ja mitu käst-
luskonda)

бригада prigab (2 polku)

дивизія tiimis (2 prigabi)

корпусъ korpus (2 tiimisi jala-
wäge, 1 prigab juurtüti-
wäge, 1 tiimis ratsawäge ja
muud abiwäed)

военный ѳкругъ sõjawäe-
ringkond (mitmesugused wäed
ühe ülemuse all ühes riigi-
osas)

армія malew (mitmesugused
wäed ühe ülema all sõja
ajal)

эскадрѳнъ eskadron, ratsa-
wäe rood (umbes 150 hobust)

сѳтня sadakond, kasakaterood

дивизіѳнъ tiimisjon (kolm
eskadroni wõi sadakonda,
3 wõi 4 patareid)

батарея patarei (6—8 suur-
tütti)

отрядъ jalt (mitmesuurune ja mitmest mäeliigist)
 разъѣздъ ratsamahid (mägede eel ja kõrval)
 дозоръ eelmahid (liituma mäe ümber)
 заставка mahijalt (eelmahtide tugi)
 головной отрядъ ninajalt (mahisalga järel)
 передовой отрядъ eesjalt (ninajalga järel)
 авангардъ amangard, eelmägi (eesjalga järel)
 главные силы peamägi, jõuamägi
 аррьергардъ tagamägi (jõuamäe järel)
 тыльный отрядъ tagajalt (tagamäe järel)
 задний дозоръ tagamahid
 задний разъездъ taga-ratsamahid
 боковой дозоръ küljemahid (jõuamäe kõrval)
 боковой отрядъ küljejalt (jõuamäe kõrval)
 колонна kolonne (fordlus, miles mäed üksteise taha seadud)
 сомкнутый строй koondfordlus (mehed üksteise kõrval wiirguis ja wiirud üksteisest ühe sammuga kaugusel)
 разомкнутый строй lahtfordlus, lahusfordlus
 рассыпной строй kütifordlus, wiirgfordlus
 боевой порядокъ mõitlusfordlus

резервный порядокъ toetusfordlus, reservefordlus
 строй по взводу osakonnafordlus
 строй по роту roodufordlus (iga rood isepäinis)
 стрѣлковая цѣпь lastewiirg
 поддержка wiirutugi (lastewiiru taga (200 - 400 sam.))
 резервъ tagatugi, reserve (wiirutse taga)
 дозоры (на флангахъ цѣпи) tiimamahid (lastewiiru otjadel)
 боевой дозоръ mahitütid (enne lastmisi lastewiiru ees)
 бивакъ bivaht, puhkekoht teltides
 сторожевая охрана, сторожевой отрядъ walwejalt, walwe
 сторожевой резервъ abiwalwejalt
 сторожевая заставка mahiwalwejalt
 полевой караулъ wäljakaaul, wäljamahifond
 часовый (полевое карауло) wäljatunnimees
 подчасокъ abitunnimees
 цѣпь сторожевыхъ карауловъ wäljamahifondade wiirg
 связь jidewahid
 летучая почта lendpost
 секретъ salawahid
 строевая рота mõitlusrood
 нестроевая рота töörood
 команда (людей) käsklusfond

рабѣчая комáнда, комáнда
рабѣчихъ töötäfsflusfond
учебная комáнда foolikäfs-
lusfond
фельдшерскáя комáнда
welstrete käfsflusfond
пулемѣтная комáнда kuuli-
pildurite käfsflusfond

музыкáнтская комáнда
muusikantide käfsflusfond
комáнда связи ühendus-
käfsflusfond, sïdefond
комáнда воспитáнниковъ
kasvandikfude käfsflusfond
строевáя комáнда forblus-
fond

II. Muunimed, nimetised ja ametid.

Сослѣвіе seisus
звáніе nimetis
санъ kõrge aunnimi, kõrglus
рангъ aunjärf
чинъ aunašte
титýль, достѣинство tiitel,
aunnimetus
титulóватъ tiiteldama, aun-
järel nimetama
титulóванный aunnimenif
чинѣвникъ kroonuametrif,
aunaštnif
знáтный nimetas, suurtsugu
санѣвникъ kõrgeaunnif, kõrge
aunnimefandja
осѣба tähtis išif
лицѣ išif
начáльство ülemus
начáльникъ ülem, pealif
(ainult sõjamäes)
командírъ komandir, pealif
дворянínъ, дворянка aas-
delimees, aadelinaisterahwas
барѣнъ, баронесса parun,
parunesse
графъ, графиня krahw,
krahwinna

князь, княгиня, княжна
würst, würstinna, würstitütär
великíй князь suurwürst
(feisri sugust)
господínъ isand (alamwäe-
lastest ülemuse aunnimetus)
благорѣдіе aunis (lipnifust
alamkaptenini)
высокоблагорѣдіе, высоко-
рѣдіе kõrgeaunis (kaptenist
oberstini)
превосходíteльство üliaun-
sus (kindral-major ja kind-
ral-leitnant)
высокопревосходíteль-
ство ülifõrgeaunis (täis-
kindral)
сiятельствоaunpaistus(krahw
ja würst)
свѣтлостъ kõrgeaunpaistus
(fõrgem würst)
высѣчество kõrgus (suur-
würst)
величество ülifõrgus, majes-
tet (feiser ja feisrinna)
дѣлжнѣсть amet, teenistus,
kohused

исправляющій должность
ametifohuste täitja
временно - исполняющій
должность ajutine ameti-
fohuste täitja
должностное лицо ametis
olija, fohusnif
обязанность fohustus, ameti-
fohustus
назначать nimetama (ame-
tisfe)
назначеніе nimetus (ametiisfe)
производить ülendama, för-
gendama
производство ülendus, för-
gendus
нижній чинъ alamväelane
запасный tagavaraväelane
дѣйствительная служба
päristeenistus
сверхсрочная служба üle-
ajateenistus
сверхсрочнослужащій üle-
ajateenija, üleajanif
ратникъ maaväelane
рядовой lihtsoldat
казакъ kasakas
канониръ suurtüfiväe liht-
soldat, kanonir
вольноопредѣляющійся
wabatahtlane
ефрейторъ üheraelamees
(jaoštonna ülem)
бомбардиръ üheraelamees
suurtüfiväes
приказный üheraelamees ka-
sakaväes
унтеръ-офицеръ alamoh-
witser

фейерверкеръ alamohwitser
suurtüfiväes
младшій унтеръ-офицеръ
kaheraelamees (jaoštonna
ülem)
младшій фейерверкеръ
kaheraelamees suurtüfiväes
старшій унтеръ-офицеръ
kolmeraelamees (osatonna
ülem)
старшій фейерверкеръ
kolmeraelamees suurtüfiväes
фельдфебель weltweebel
(roodniku abiisemisest asjus)
вѣхмистръ weltweebel ratja-
väes
юнкеръ junker, sõjaskooli õpi-
lane
портупей-юнкеръ junker-
raelamees (kahe wõi kolme-)
подпрапорщикъ alamlipp-
nik (osatonna ülem wõi
weltweebel)
эстандартъ-юнкеръ alam-
lippnik ratsaväes
подхорунжій alamlippnik
kasakaväes
заурядъ-прапорщикъ era-
lippnik (täidab sõjaajal abi-
ohwitseri kohuseid)
оберъ-офицеръ oberohwitser,
ülemohwitser
младшій офицеръ, субал-
тернъ-офицеръ abiohwi-
tser, nooremohwitser
прапорщикъ lippnik (sõja-
kooli eksamita)
подпоручикъ alam-leitnant
корветъ alam-leitnant ratsa-
väes

хорунжий alam-leitnant fa-
 šafawäes
 поручикъ leitnant
 штабсъ-капитанъ alam-
 šapten
 штабсъ-ротмистръ alam-
 šapten ratšawäes
 подбесауль alam-šapten fa-
 šafawäes, alam-šabafondniš
 капитанъ šapten (roodupeališ)
 есауль šapten fašafawäes,
 šabafondniš
 ротмистръ šapten ratšawäes
 (ešfabroni peališ)
 штабъ-офицеръ förgem oš-
 witšer
 подполковникъ alam=oberšt,
 alam=polšowništ (pataljoni
 peališ)
 войсковой старшина alam-
 oberšt faššafawäes
 полковникъ oberšt, polšow-
 ništ (polgu peališ wõi ta abi)
 генераль findral
 генераль-майоръ findral-
 maior (prigabi peališ)
 генераль-лейтенантъ find-
 ral-leitnant (tiwiši peališ)
 полный генераль täišfind-
 ral (šorpuše peališ)
 генераль отъ инфантерии
 šalamäe täišfindral
 генераль отъ артиллерии
 šuurtüšiwäe täišfindral
 генераль отъ кавалерии
 ratšawäe täišfindral

генераль отъ инженер-
 ныхъ войскъ ešitušewäe
 täišfindral
 генераль-фельдцейхмейс-
 теръ šuurtüšiwäe ülem-
 findral
 генераль - фельдмаршалъ
 ülem-täišfindral (šöige för-
 gem ainiimi)
 отдѣленный командиръ
 jaoškonna ülem (ühe= wõi
 šaheraelamees)
 старший звена lüliwanem
 (lišššolbat wõi üheraelamees)
 взводный унтеръ-офицеръ
 ošafonna ülem (šolmeraela-
 mees)
 взводный командиръ oša-
 konna peališ (abiošwitšer)
 полуротный командиръ
 poolroodu peališ (abiošwitšer)
 полубатарейный коман-
 диръ poolpatarei peališ
 (šuurtüšiwäes)
 ротный командиръ (ко-
 мандиръ роты) roodniš,
 roodu peališ (šapten)
 батарейный командиръ
 patarei peališ (šuurtüšiwäes,
 alamoberšt)
 командиръ дивизиона ti-
 mišjoni peališ (alamoberšt)
 командиръ батальона pa-
 taljoni peališ (alam=oberšt)*
 командиръ полка polgupea-
 liš (oberšt)**

*) Kaardiwäe oberšt.

**) Kaardiwäes findral-major.

командиръ бригады pri-
gabi komandir (findral=ma-
jor)

начальникъ дивизіи tiwisi
pealik (findral=leitnant)

командиръ корпуса korpuše
komandir (täisfindral)

командующій войсками
округа sõjawäeringkonna
pealik

военное министерство sõ-
jaministerium

военный министр sõja-
minister

штабъ staab, juhtfond

главный штабъ pea-staab,
peajuhtfond

начальникъ штаба staabi-
pealik, juhtkonna pealik

адъютантъ adjutant

генераль-инспекторъ
katsja=findral

смотреть katsis, ülewaatus

смотровой порядокъ katsis-
fond

строевой смотръ fondluš-
katsis

смотровая стрѣльба katsis-
lašte

казначей laefamees

помощникъ казначея abi-
laefamees

дѣлопроизводитель firja-
toimetaja

дѣлопроизводитель суда
kohtu-firjatoimetaja

дѣлопроизводитель по хо-
зяйственной части maja-
pidamise firjatoimetaja

дѣлопроизводство firjatoi-
metus

хозяйственная часть maja-
pidamise osakond

строевая часть fondluše osa-
fond

судебная часть kohtu osa-
fond

завѣдывающій, завѣдую-
щій talitaja

квартирмейстеръ majatalitaja
завѣдующій лазаретомъ

laatsareti-, haigemaja= talitaja

начальникъ хозяйствен-
ной части ülem=majapidaja

хлѣбопѣкъ leiwategija

хлѣбопекарня leiwatehas

квѣшная leiwaaсти, leiwaküna
детѣ leivaanum

квѣша haputaigen, hapendis

тѣсто taigen, tainas

выпечка leiwategu

каравай leib, päts

тминъ kõmmend

дрожжи pärm

мукѣ jahu

ржаная мукѣ ruffijahu

пшеничная мукѣ nisu-jahu

ситная мукѣ püülijahu

стелажъ laudi

кашеваръ wäefoff

кухня köök

варка keedus, toit

котелъ fatal, pada

чугунокъ wäike fatal, pada

черпакъ wiskapp

вилка большая lihahark

чашка, бачекъ waagen, kauss

(wäseft, alluminiumift)

польно haig

дрова puud
 вода wesi
 водоносъ faelatoof, fandepuu
 ведро ämber, pang
 ушатъ loober
 тарелка talbref
 ложка (столовая) lusitas
 ложка (суповая) sulp
 очагъ tulease, feeduahi
 топка küte
 помой jolt
 кипятильникъ weefetur
 (juur theemasin)
 самоваръ theemasin
 ларь first, last
 вѣсы kaal
 десятичные вѣсы künnik-
 kaal
 гиря kaalipomm
 вѣсить kaaluma
 артельщикъ arteltšif, moon-
 nif
 каптенармусъ kaptenarmus,
 aidamees
 пейхгаузъ kaamiait
 фельдшеръ welšter
 церковникъ firifumees
 писарь firjutaja
 барабанщикъ trummimees,
 trummal
 сигналистъ raunamees
 сигнальный рожокъ raun
 сигнальщикъ mägumees,
 märkur
 музыкантъ muusefant, pilli-
 mees
 линейный kohatähendaja, sihi-
 mees
 ротный значекъ roodumärk
 (lipp roodu märwidega)

обозный weomees
 конюхъ tallipois
 телефонщикъ telefonist
 самокатчикъ rattur, jalg-
 rattasõitja
 слесарь lufussepp
 кузнецъ sepp
 паяльщикъ farrassepp, jootja
 лудильщикъ tinutaja
 кузня, кузница separada
 горнъ ääs
 наковальня alasi
 мѣхи lõdts
 молотъ wasar
 ковать taguma (rauda), rau-
 tama (hoosi)
 бондарь pütisepp
 столяръ tisler
 плотникъ puusepp
 портной rätssepp
 сапожникъ kingsepp
 керосинщикъ õlinif
 ламповщикъ lambimees,
 lampnif
 истопникъ ahjusütja
 банщикъ saunamees
 баня saun
 шайка kapp, weekapp
 вѣникъ wiht
 кипятокъ kuum wesi
 мыло seep
 мочалка puustif
 паръ leil, aur
 угаръ leitse
 поддавать páru leili wis-
 sama
 париться wihtlema
 полокъ lara, womm, kus-
 wihtbasse
 дровяникъ pinunif, puunif

оружейникъ püſſifepp
 оружейный мастеръ püſſi-
 meister
 ординарецъ (ratſja) täſtjalg
 развѣдчикъ maatuulaja
 пулемѣтчикъ kuulipildur
 дневальный forrawaht
 дежурный forrapidaja
 помощникъ дежурнаго
 abiforrapidaja
 часовый tunnimees
 сторожъ wahimees
 сторожка wahimaja
 будка putta
 почётный часовый auiwaht
 караулъ faraul, wahifond
 караульная очередь wahiford
 смѣна waheldus
 смѣна часовыхъ tunnimeeste
 waheldus
 разводящій waheldaja (tun-
 nimeeste waheldaja)
 почётный караулъ auifa-
 raul, auiwahifond
 караульный начальникъ
 farauliülem, faraulipealik

караульный домъ farauli-
 maja
 почтовая будка tunniputta
 (tunnimehe riiete jaoks)
 постъ (часового) tunnimehe
 koht
 на постъ tunnile (wiimine,
 mine)
 выводной wäljasaatja (wan-
 gide wäljawiija)
 вѣстовой joosupois
 посыльный pakifandja
 часовый у фронта esifewaht
 ночной (часовой) öö-tunni-
 mees
 деньщикъ tenſif, toapois
 стрѣлокъ lasfur, hästi lastja
 (püſſiga, kuulipildujaga wõi
 fuurtüfiga)
 наводчикъ sihtur (suurtüki-
 wäes), suurtüfiga sihtiija
 гимнастъ wõimlur, hästi
 wõimleja
 инструкторъ õpetaja, eeltegija
 инструкторъ гимнастики
 eelwõimlur, wõimluse õpe-
 taja

III. Sõjariistad ja asjad.

Ружье püſs
 орудіе, пушка suurtüff
 револьверъ revolver
 пѣшка mōōf (lühife)
 сабля mōōf (piff)
 тесакъ mōōf (lühife ja sirge)
 эфесъ mōōgapära, käepide
 дужка mōōgafang
 лезвіе tera (teritatus oja)

клинокъ tera (kõik terasoja)
 обухъ mōōgafelg
 ножна tupp
 темлякъ pääte, mōōgatops
 португеза mōōgarihm
 плечевая португеза õla-
 mōōgarihm
 поясная португеза wōō-
 mōōgarihm

револьвѣрный шнуръ *revolvereriht, revolverepael*
 кобура, кобуръ *revolveretupp*
 патронѣшъ *patronifaugas, rinnafaugas*
 патронная сѹмка *wõõfaugas*
 запасная патронная сѹмка *patronifalits*
 вещей мѣшокъ *traamifalits*
 лѣмка вещей мѣшка *fanderiht*
 лопѣта *labidas*
 черенокъ *warš*
 лотокъ *labidafamal*
 чахолъ *tupp, püür*
 кѣрка *firgas*
 мотыга *piff*
 кѣрко-мотыга *firgaspiff*
 топоръ *firmeš, tapper*
 топорѣще *firnewarš*
 обухъ топора *firnewära*
 отвѣрстѣ для топорѣща *firnewesilm*
 фляга *weeridel*
 котелокъ *fäijatal*

полотнище палатки *telgipala (nelinurka riie, 6-est jaab 6-e mehe telf)*
 стойка *telgi toepool*
 приколѣшъ *wai*
 скатка *šinelis, telgipala rull*
 ремешокъ для скатки *rullirihm*
 мѣта *õlgmatt*
 палаточная верѣвка *telgipöör*
 барабанъ *trummi*
 кадло *trummišere*
 кожа барабанная *trumminahš*
 пѣлка барабанная *trummi-pult*
 перевѣзь *fanderiht*
 струна барабанная *trummi-feel*
 обшкѣ барабанная *trummi-alus, trummijalg*
 аммуниція *šojandub (patronifaugad, rihtad jne.)*
 укладкѣ вещей *šisepate, (ašjade fotti, rampu panet)*
 выкладкѣ вещей *wäljapanef (ašjade näharapanefu-ford)*

IV. Püis.

Ружье *püis*
 охотничье ружье *jahipüis*
 ружье, заряжающееся съ дула *eestlaetaw püis*
 ружье, заряжающееся съ казенной части *tagantlaetaw püis*

центробойное ружье *teššilašepüis*
 курковое ружье *luffpüis*
 винтовка *wintpüis*
 казенная винтовка *froomi-wintpüis*
 скорострѣльное ружье *fiir-lašepüis*

дробовикъ aawlerüß
стволъ püßsiraud
дýло püßsijuu
ствольная корóбка (püßfi)
rauaarap
отсѣчка-отражатель töuf-
raud
спусковой механизмъ laß-
femechanismus, laßfewärf
прицѣлъ märgend, fihtraud
мýшка firp
затворъ lufftraud
• магазинная корóбка maga-
sin, patronisalm
лóжа laad
ствольная накладка raua-
fate
штыкъ püßsitiff
приборъ liiteofad (wörud,
windid jne.)
принадлѣжность abiriistad
основаніе мýшки firbualuß
пазы для мýшки firbualuse
uurbed
основаніе прицѣла fihtraua
alus
прицѣльная колóдка fihtraua
aluspaßf (püßsiraua
fülje joodeatud)
утолщённая часть ствола
rauarära
патрónникъ patronniß, pa-
tronipefa (tus laetud patron
lamab)
пульный входъ fuulipefa
(tus fuul enne laßmift lamab)
завинтованный пенёкъ
wintotß
скось weer
зарѣзъ täfe

нарѣзъ soon (ödnus)
вырѣзъ fäär
винтовой вырѣзъ fäänar
пазъ ðnarif
каналъ (ствола) ödn
пóле (въ каналѣ ствола)
worp (ödnus)
калибръ канала ödnulainß
подающій механизмъ winn-
raud
вѣрхнее окнó ülemawa
нижнее окнó altawa
хвостъ ствола püßsiraua
faba
дырá auf
выемъ löige, ðnar
упоръ nipp (püßsiraua füljes)
завинтованное гнѣздо
fruumauf
ушки fõrwad, urmußed
цель pilu
уступъ järft
продольный пазъ pitiðnarif
кольцевой пазъ wõruðnarif
выступъ nuff
лóпасть pöid
отсѣкающій зубъ hammas-
raud
пружина wedru, põrf
пятка fand
спусковой крючекъ triffel
затворная задѣржка lufu-
pide, lufftraua peatis
шептáло fufereatis
стойка прицѣла fihtraua
ääris
ступеньки прицѣла fihtraua
astmed
прицѣльная рáмка fihtraua
raam

прицѣльный хомутикъ siht-
raua tellraub (aſimetele ſead-
miſeſ)

прицѣльная головка raas-
mipealiſ

прорѣзь piilutäſe, ſihtetäſe

черточка friipſ

шпилька telg, polbife

хомутикъ штыковой püſſi-
titu pidewõru

насѣчка täſſed

сосокъ nibu

лапка leſtraud

стебель затвора luſtraua-
putſ

боевая личинка luſufaba

выбрасыватель wiſtraud

курокъ kuſt

ударникъ lööfraud

боевая пружина lööfraua-
põrſ

соединительная планка
iſhenduiſtraud, kauſt

гребень стебля затвора
luſuputſeſelg

рукоятка käeride

скóшенный пазъ libameſi
õnarif

чашка боевой личинки
luſufaba õnaruſ

предохранительный
взводъ eelwinnaſ (miſleſt
püſſ lahti ei lähe)

боевой взводъ laſfewinnaſ
(miſleſt püſſ lahti läheb)

вѣнчикъ wiir, pügal

зацѣпъ kiiuſ (patroniſeſta
wäljatõmbamiſeſ)

пýговка затвора luſtraua-
nupp

вилка ſeelit

угольный никъ nurkſit

крышка ſaas (ſaan)

защелка ſinf

зубъ hammaſ

рычагъ hoow, wiim

цевье laadiwarſ

желобъ õnaruſ (püſſiraua aſe)

шейка laadiſael

прикладъ püſſipära, laadi-
paled

наконечникъ otſtraud

затылочная скоба pärrauud

лезвие штыка püſſititu tera
дóлы tiſuſooned

рёбра tiſuſerwad

мýфта warbarumm, warba-
rumm

отвёртка pöörrauud, muuſtraud

лезвие отвертки pöörraua tera

черенóкъ отвертки pöörraua
pära

дульная накладка püſſi
ſuutate

шпилька orſ

протёрка nüſſtraud

вкладышъ päraputſ (püſſi-
raua pära puhaſtamifeſ)

шóмполь püſſiwarb, püſſi-
warraſ

патрónъ patron

учебный патрónъ õpapatron

боевой патрónъ laſſepatron

холостой патрónъ ſuulita
patron

патрónъ уменьшеннаго
заряда ſaſandatud laen-

guga patron

гильза ſeſt

дѣльце гильзы *festafael*
 корпусъ гильзы *festafeha*
 скать гильзы *festaweer*
 шляпка гильзы *festapära*
 закрайна гильзы *festanõlw*
 капсюль *karjel, pistong, tong*
 капсюльное гнѣздó *tongi-*
reja

колпачекъ капсюля *tongi-*
fate

ударный составъ *sütis (an-*
nab jädemed püsirohusje)
 просальникъ *rasmit*

затравочное отверстie *süü-*
 зарядъ *laeng* [teauf

протирка *nühfur*

кольцо ложевое *mõru, laadi-*
mõru

стрѣлять *püsi lastma*

стрѣльба *laste, püsilaste*

пальба *põmmutus, raugutus*

стрѣльбищный валь *lastu-*
maamall

стрѣльбище *lastumaa, laste-*
foht

стрѣльба стоя *püstilaste*

стрѣльба съ колѣна *põlvest-*
laste

стрѣльба лежа *maoli-laste*

стрѣльба съ упора *toelt-*
laste

стрѣльба съ руки *käelt-laste*

линія полёта пули *kuuli-*
lennujoon

линія прицѣливанiя *sihte-*
joon

линія вѣстрѣла *õdnujoon*
 (siht, milles kuul wälja len-
dab)

вѣстрѣлъ *pauf, kõmm*

осѣчка *ebarauf (püsi ei läi-*
nud lahti), plõks

спускъ курка *triflemajutus*
 установка прицѣла *siht-*
raua seade

прицѣльный станокъ *laste*
tugijalg

одиночный огонь *üfsillaste,*
üfsiprauf

залпъ *togulaste, toguprauf*

рѣдкий огонь *õrelaste, õre*
raugutus

частый огонь *jagelaste, jage*
raugutus

прицѣливанiе, наводка
sihte, sihtimine

точка прицѣливанiя *sihte-*
täpp

попаданiе *siisjelahte, märki-*
laste

точка попаданiя *siisjelahte-*
täpp

попадаты (въ цѣль) *siise*
lastma, pihta lastma

промахнуться *mõõda lastma,*
wiltu lastma

промахъ *mõõdalaste*

мишенъ *märklaud*

головная мишенъ *rinna*
märklaud (10 ruut werssokki
lai ja kõrge)

поясная мишенъ *poolmärk-*
laud (20 werss. kõrge, 10
werss. lai)

мишенъ въ ростъ *täismärk-*
laud

призовая мишенъ *wõidu-*
laste-märklaud (ümargune)

обстрѣлять *lastma, tulb and-*

ma, lasketulde mõtma, laske-
tule alla mõtma
обстрѣль laskepiir, tulealune
заряжать laadima [maa
разряжать tühendama
обойма lõksraud (hoiab 5
patronit koos)
изготóвка къ стрѣльбѣ
lastewalmistus
приложиться püüsi palge
panema
приложись püis palge!
отд́ача tagasipõrge, tagasilööf
стволъ револьв́ера rewolw-
reraud

бараба́нь реv. färgraud
ра́мка реv. rewolwre raam,
fäeripe
по́лу-ло́жи raamipaleb
му́шка firp
про́ръзъ püütäfe, sihtetäfe
засте́жка riim
пру́жина застёжки riimpõrft
выб́расыватель wijsraud
спускъ triffel
куро́къ tuff
предохраните́льный
взводъ eelwinnaf
боево́й взводъ lastewinnaf

V. Suurtüff.

Ору́дие, пу́шка suurtüff
крѣпостное ору́дие kindluse-
suurtüff
оса́дное ору́дие piirsuurtüff
полево́е ору́дие mäljasuurtüff
лёгкое ору́дие kerge-suurtüff
го́рное ору́дие mäesuurtüff
батарейное ору́дие patareis-
suurtüff
морти́ра mortirsuurtüff, mor-
tir
гау́бица haubits-suurtüff, hau-
bits
ча́сти пу́шки suurtüfi osad
ста́льное тѣ́ло teraskeha
ста́льной замо́къ (клинь)
terasluuff (terasstalw)
ду́льная часть juuprool
казе́нная часть päraprool
сре́дняя часть keskosa
ца́пфа pujs (nagu fiige mõllal)

заплéчикъ piht
кана́ль õõn
клино́вое отвёрстie talwa-
awa, lusu-awa
заклино́вая часть talwa-
tagune (osa)
заря́дная ка́мора laengupeja,
laenguafe
снаря́дная ка́мора patroni-
peja, patroniafe
наръзная часть wintoja
ка́морное кольцо pesarõngas
плитка plaat
наръзная часть кана́ла
õõnu wintoja
наръзъ õõnusoon
по́ле õõnuworp
кали́брь кана́ла õõnulaius
выб́расыватель wijsraud
предохраните́ль hoiatuistoru
клино́вый замо́къ talwluuff

клино́вая доска́ talwalaud
 зажи́мный винтъ piigistus=
 wint, litsewint, suruwint
 рукоятка käepide, wänt
 защёлка linf
 защёлка съ пружи́ной
 põrgaga=linf, põrklinf
 желобокъ õnarus
 замочная заде́ржка lusupide
 запальть süüde, süütis, sütis
 зарядъ laeng
 сваря́дъ laeng kuuliga, kuul
 гильза fest
 капсю́льная вту́лка tongi=
 ripp
 му́фта lühise toru, rümm
 труба́ для зажига́нiя süüte=
 toru
 протра́вникъ süütetraat
 шну́ръ съ кру́чкѡмъ и
 му́фтой süütenõõr konksu
 ja rümmiga
 запаль́ный сте́ржень süüte=
 orga
 тру́бочникъ torutüpp
 разря́дникъ tühendur
 заря́дная сумá laengurann
 ба́нить harjama, puhastama,
 küürima
 ба́нникъ hari, nühsur
 ба́нникъ дли́нный õdnuhari
 ба́нникъ ка́морный (корѡт=
 кий) pesahari
 панора́ма panoram, (suuren=
 daw) sihteklaas
 отво́дка põõr
 угло́мѣръ nurgamõõtja
 визи́рная тру́бка sihtetoru
 поде́мный меха́низмъ
 tõstewärk, tõstemehanismus

поворо́тный меха́низмъ
 pöörimvärk, pöörimehanis=
 mus
 пряма́я наво́дка otsefihte
 наво́дка по угло́мѣру kaude=
 fihte
 поло́зья jalased, milledele suu=
 tüst paugu järel liigleb
 компре́ссоръ kompresor,
 surutoru
 порше́нь pumbašann, pumba=
 tomp
 што́къ pumbafeps, pumba=
 wars
 диста́нция kaugus, wahesau=
 guis, tiistans
 диста́нціо́нная тру́бка kau=
 guise=maärutoru
 ключъ для устано́вки ди=
 станц. тру́бки maärutoru
 wõti
 диста́нціо́нное дѣ́йствие
 plahwatus määratud kaugu=
 sel
 уда́рное дѣ́йствие plahwatus
 toffupõrkel
 карте́чное дѣ́йствие kohe=
 plahwatus (10 sülda suurt.
 suu ees)
 лафе́тъ lahwet, suurtükialus
 станокъ aluiefere
 стани́на aluse külgraud
 со́шникъ sahtraud, tuustraуд
 откáтъ tagasilinge
 лю́лька häll
 ходъ ratis, aluse eelosa, mil=
 lel rattad all
 хобо́тъ lahwetipära
 прави́ло põõris

буферъ pörgend (wähendab
tagafilööti)
чекá teljepulf
тяга juhivits
ступи́ца rattarumm
спи́ца rattapulf
кося́къ rattapõid
пи́на rattamits
ша́йба litter
ча́йка mutter
ко́робъ kaskere
швóрень tiislepulf
ва́га tiislepuu
валéкъ maalipuu
ды́шло tiisel, wehmer
подста́новка ва́ги tiislewai
бреза́нтъ puldan
подъéмъ teljealus, teljetugi
клепа́нь raudfilmus
петля́ filmus, aas
ля́мка weorihm, õlarihm
отво́зъ tõmbekõis, õhelit
сверло́ puhastuspuur

са́льница wõidekarp
запа́съ сна́рядовъ laste-
moona tagawara
грана́та franat (kuul, mis
kõrputõrkel pureneb ja oma
tõttidega haawab, raskusega
lõhub, purustab)
шрапне́ль rapnel (kuul, mil-
les tuni 340 wõikest ümar-
gußt tinakuuli; lõhkeb õhus,
haawab kuulide ja oma til-
dudega)
карте́чь kartets (plekk-karp,
sees tuni 170 tinakuulikest;
lastakse lühikesse maa peale)
прице́ль sihtraud (mille abil
mitmesugusesse kaugusesse
lastakse)
му́шка firp
квадра́нтъ kwadrant, abisihte-
riist (kui sihtemärki ei ole
näha wõi sihtraud puudub)

IV. Kuulipilduja.

Ство́ль (kuulipilduja) raud
(fogu püssil)
ра́ма raam
моты́ль wäntraud
шату́нь kersraud
рукоя́тка käepide
бараба́нь pöörraud
цѣпо́чка federmars
стани́на külgraud, küljepool
замо́къ luff
осто́въ замка́ lufufere
замо́чный рыча́гъ lufuwinn

подъéмный (колѣ́нчатый)
рыча́гъ tõstewinn (wäntrif)
боева́я личи́нка lufufaba
уда́рникъ löötraud
лады́жка feder
боева́я пружи́на lööfraua-
põrk, lastepera
ни́жний спусе́къ altwinnaf,
lastewinnaf
ве́рхний спусе́къ pealtwinnaf,
eeltwinnaf
заце́лка luff
зави́жка frampr, riim

кóробъ farp
спускóвая т́ага winnafu
tõmberaud
предохран́итель hoiatus-
raud, hoiatraud
спускóвой рыча́гъ trifflewinn
спирáльная пруж́ина feerd-
põrk, feerdwedru
затýльный фари́ tagasein
кры́шка farbitaas (faan)
прицѣ́лъ sihtraud
цѣ́ликъ abisihtraud
махови́къ, маховиче́къ hoo-
rataas
приѣ́мникъ tõufur (lõffab pat-
ronid lõõtraua ette)
ползýнъ nãrs (wõtab lindist
patronid)
кожýхъ ümbriß (ümbritseb
kuulip. rauda; temas on
raua jahutusweßi)
мýшка firp

надýльникъ juuraud (kuulip.
raua juus; juurendab taga-
silõõfi)
лафѣ́тъ lahwet, kuulipilduja
alus
боев́ая ось lastetelg
обб́йма ühendaja, koondur
(ühendab kolmjala osasid)
вертл́югъ pööritõ
штýрь ruus, telg
трено́га kolmjalg
закж́имъ litseraud, suruts
патрónная лѣ́нта patroni-
lint
патрónный я́щикъ patroni-
kast
шóмполь warb
возврат́ная пруж́ина ühen-
duspõrk (ühendab kuulip.
osasid)
подви́жная часть liikumosa
неподви́жная часть paigal-
osa, liikumataosa

VII. Raitse- ehk lastewall.

Самоока́пывание kaitsewalli
ehitamine
окопáться kaitsewalli ehitama
око́пъ kaitsewall, lastewall
око́пъ для стрѣ́льбы лёжа
maolilastewall
око́пъ для стрѣ́льбы съ
кол́вна põlvelastewall
око́пъ для стрѣ́льбы сто́я
püstilastewall
око́пъ для стрѣ́льбы со
ступе́ньки astmelilastewall

пѣ́хóтный око́пъ jalawäe
lastewall
око́пъ для резер́ва reserve
ehk tagatõe kaitsewall
пулемѣ́тный око́пъ kuulip-
ilduja lastewall
артиллери́йский око́пъ juur-
tüti lastewall
насы́пь, бру́стверь wall,
mußawall
ровъ kraaw
бе́рма rant (wahe kraawi ja
walli wahel)

скать weer
 стрѣлковая ступень lasfe-
 aste (millel seistes lastaffe)
 ходъ сообщенія kätgufraam
 стрѣлковый ровикъ безъ
 бруствера kaitsefraam (wal-
 lita)
 бойница lasfeawa (awa walli
 fees, mille läbi lastaffe)
 бойница: открытая, по-
 крытая lasfeawa: lahtine,
 kaetud
 нѣша для патроновъ pat-
 ronifoobaš
 нѣша для питевой воды
 joogiveefoobaš
 нѣша для съѣстныхъ при-
 пасовъ toidumarafoobaš
 стокъ воды weelaste
 ровъ для стока воды wee-
 lastefraam
 полевой колодезь wihtma-
 weelaem
 заслонъ warje (warjuš ehi-
 tatud walli wõi jätud maa)
 навѣсъ отъ прапнелей
 kaitsefatus (rapneluulide
 waštu)
 усовершенствовать täien-
 dama

маскировать jarnaštama (fae-
 watud kofta ümbusjega)
 искусственное препят-
 ствие kunstafistus, kunstõke
 профиль окопа kaitsewalli
 küljesuju
 планъ окопа kaitsewalli plaan,
 kawa
 проволочная сѣть traat-
 wõrk
 засѣвка puudemurd (risti-rästi,
 ladwad waenlase poole)
 волчья яма hundihauk
 силки püünišed
 доска съ гвоздями nae-
 luslaud (naelu täistaotud
 laud walli peal wõi ees)
 ежъ raudsiil
 рогатка kärbitõke
 фугасъ plahwe (wallist paari
 saja sammugaugusel maha-
 maetud püsirohu kasti, mis
 waenlase õhtu laseb)
 переправа ülekäik
 паромъ paraw
 мость silb
 гать soosilb, sootee (palkidest,
 hagudest)
 бродъ jalgsi läbitäik

VIII. Toit.

хлѣбъ leib
 сѣтный хлѣбъ saialeib
 щи karpaleem
 капуста karpas
 кочанъ karpapea
 хряпа rohelišed karpalehed

горохъ herneš, herneleem
 борщъ karpas peedileem
 супъ (картофельный) kar-
 tulileem
 каша pudru
 соль sool

мясо liha
говядина hārja, lehmaliha
телятина wafaliha
свинина sealha
шпикъ peffrasw
сало rasw
топить сало raswa sulatama
топлёное сало jularasw
масло wōi
порція lihapala, portsjon
снятокъ tindifala
головизна falapead
крупá tangud
гречневая крупá tatratangud
перловáя крупá fruubid
ячмённая крупá odratangud
ячневáя крупá hirsatangud
рисъ riisitangud
мука подпáвочная jupi-
jahu
чай thee
разсыпной чай šomerthee,
lehtthee
прессованный, плиточный
чай pressitud thee, tangisthee
сáхаръ juhfur

сáхарный песокъ peenife-
juhfur
кóлотый сáхаръ raiutud
juhfur
пилёный сáхаръ tüffisjuhfur
довóльствие moon, toidumoon,
peatoibus
продовóльствие ülespidam-
ine, toidus, moon
провiáнтъ wili (leib, tangud,
jahu)
привáрокъ feedis (leem,
pidu, liha)
провiáнтское довóльствие
wiljamoon
привáрочное довóльствие
feedismoon
дéнежное довóльствие ra-
hamoon, rahataju
чайное довóльствие theemoon
жалованье palt
сýточные дéньги päewaraha
провiзiя toidutagawara
прогóнныя дéньги teeraha
сѣ́бствыя припáсы toidu-
fraam, toidutagawara, toidu-
wara

IX. Riided ja ehted.

фóрма worm, riidemoob šja-
wäes
фóрменная одéжда uni-
worm
мундiръ munder
вицъ-мундiръ abimunder,
eramunder
похóдный мундiръ šjaaja-
munder, wäljamunder

парáдный мундiръ paradi-
munder
гимнастiческая рубáха
wõimlus-särk, pluus
шинéль šinel
пальтó palitu
наки́дка üledlastuub (lai, wa-
rufateta)
сюртýкъ šürtuf, šaterkuub

китель fittel
 шаровары pütsid
 брюки piffpütsid
 рейтузы ratsapütsid
 высокий сапогъ säärjaabas
 короткий сапогъ lühend-
 jaabas, lühitse jäärega saa-
 bas
 голенище saarasäär, säärif
 передъ (мн. передá) saara-
 realis, moorsu, realisnähf
 подошва talb
 подметка pooltalb
 стелька pinsol, wahetalb
 задникъ kannatagus, kapp
 носокъ saaranina
 каблукъ, подборъ apsat,
 konts
 шпоры kannused
 обувь jalandub, jalafate
 фуражка müts
 фуражка съ козыркомъ
 postmüts
 безкозырка gummi-müts, no-
 fata ümargune müts
 тулья mütsirumm, mütsiweer
 (ühendab äärt pühjaga)
 донышко фуражки mütsi-
 pöhi
 околышъ mütsiäär
 козырёкъ mütsinoff, mütsi-
 firm
 киверъ kiiver
 каска kaske, sübar
 султанъ tutt
 папахъ paraña, nahsmüts
 лацканъ latškan, rindus
 (rinnaesine)
 шарфъ hõbewöö, hõbefurt
 поясной ремёнъ wõvrihm

бляха wööplaat
 фуфайка soesärk, kampsun
 наушникъ kõrmus, kõrmakate
 (külma wastu)
 набрюшникъ kõhtis, kõhu-
 kate (külma wastu)
 варежка kinnas
 рукавица labafinnas
 перчатка sõrmfinnas
 башлыкъ paslõd, tuišumüts
 портянка jalarätt
 носокъ karukas, soff
 чулокъ suff
 подтяжки trassid
 кокарда kofarde (ümargune
 wõi piserigune riigiwärwiline
 märk mütsi ees), tärn
 погонъ pagun, õlus
 эполета palet
 петлица воротника seie
 (seime), seige (seigme), kae-
 luse ehe
 кантъ, выпушка nõlm, kant
 галунъ kardpael
 тесьма pael
 галунная нашивка kardpael
 галунная обшивка kardultus
 контрикъ põikpael
 шитьё tress, tise, kulla wõi
 hõbedaga tiftud ilustus
 лента lint, lai pael
 медаль medal, auuraha
 орденъ auurišt
 звёзда auutähf
 нагрудный знакъ rinnamärk
 жетонъ mälestusmärk
 гербъ riigimärk (mütsi ees)
 отличие sõja auumärk (mütsi
 wõi rinna ees)
 награда auutafu

знакъ за отличную
стрѣльбу aumārē hāsti-
laske eest

знакъ за отличную гим-
настику aumārē hāsti-
wõimluse eest

X. Hobune.

Мастъ farm
гнѣдой tõrw
вороной must
сѣрый hall
буланый wõit
пѣгій fimmel, tähniline, lapi-
line
съ лысиной laul
сѣвый, сѣвка mustjashall
(hobune)
бѣлый walge
рыжечѣлый raubjas
конь, лошадь hobune
жеребѣцъ täff
кобыла mära
мѣринъ ruup
жеребѣнокъ warš, jälg
жеребѣться roegima, warš-
jama
холостѣть ruupama
случаѣть, случѣть paaritama,
jagutama
слѣчка paaritus, jagutus
жеребая tiine
сплѣченность õlanifastus
сплѣчить õla ära nifastama,
õlastama
затяжнѣя мышъ peataud,
peataudjas
запаль hingerdus
чахотка tiisitus
сапъ nõlg, nõletõbi

прику́ска (закусъ) näritõbi,
närimise tõbi
шпатель paša (põlweilime kül-
jes)
кашель kõha
вѣвихъ nifastus, nifastis
растяженіе wenitus, wenitis
верховѣя лошадь ratsu, rats-
hobune
верховѣя ѣзда ratsafõit
верхомъ на лошади ratsa
аллюръ ratsafiirus
шагомъ samm
рысю jõrki
рысь jõrk
галопъ galop, ülejalanelja
галопомъ, вскачь ülejala-
nelja
карьеръ } tuhatnelja
карьеромъ }
обозная лошадь meohobune
упряжнѣя лошадь sõidu-
hobune, rattehobune
коренникъ aisawahe-hobune
пристяжнѣя priipaši-hobune
запрягѣть ratendama
запряжка ratendus
выпрягѣть, распрягѣть
lahti ratendama
упряжь hoburiistad, wõõ-
stemmid
дуга loot
хомутъ rangid

хомутныя клѣщи rangipäräd
 хомутина faelus, rangifaelus
 супонь rangirinnuse riht,
 нагрудникъ rinnus
 шлея fleid
 напильникъ tiisleriht (ühen-
 dab rinnust tiisle otšaga)
 сѣдельникъ sedelgas
 черезсѣдельникъ sedelga-
 riht
 подбрюшникъ sedelgawöö
 гужь rangiroom, room
 узда suitsed, wartus
 узда-недоуздокъ waljad
 Та otšad:
 шенный ремѣнь paleriht
 налôбникъ otšariht, otša-
 eise riht
 подпорôдникъ löuaalusē-
 riht
 подгубникъ-гортъ toša-
 alune ašel
 подгубный ремѣнь toša-
 aluneriht
 чумбуръ (пôводъ) ratšutim
 подгубное кольцо toša-
 alune wöru
 удила suuraud
 недоуздокъ päitsēd
 удила suuraud
 трѣнзель ašelraud
 пôводъ (мн. повôдья), чум-
 буръ ratšutim, suuriht, juhi-
 riht
 вôжжи ohjad
 веревка löis
 цѣпь ašel
 тôрба suutott
 сѣно heinað

овесъ faerad
 солôма öled
 снопъ tubu, wiht
 конюшня tall
 стôйло latter
 закрôмъ salw
 кôрмъ toit (loomadele)
 кновязь seotiš, jambad wöi
 waiad löiega, mille külge
 hobused seotakse
 кормить söötma
 выюкъ seljakoorm
 скребница hobustamm
 арканъ püüdeling
 щетка конская hobuhari
 потникъ sadula-alune waip,
 higinilt
 сѣдло sadul
 подпруга sadulawöö (millega
 sadul hobuse selga seotakse)
 лѣнчикъ sadula-faarepuu
 задняя лука taganipp (faare-
 puul)
 лука передняя eelnipp (faare-
 puul), solju
 сѣдлать, осѣдлать sadulasše
 panema
 покрышка сѣдла sadula
 realisnahk
 сѣдловка sadulasše panek
 войлокъ wilt
 пôпôна hobuwaip, sadulawaip
 стрѣмя jalus (sadulal)
 путлице jaluseriht
 безпôкойный rahutu
 успокоить rahustama, wai-
 gistama
 усмирять talšutama
 шпôрить kannustama
 артáчиться wastu lörfuma

на дыбы püsti (tagumiste
jalgade peal)
лягáть, лягнúть tagant üles
лõõта, raiума
пýгливый peru, arg
спотыкáться komistama
голова́: pea:

заты́локъ kufal
ýхо fõrw
чёлка tuff
лобъ ots, otsaesine
висо́къ oim
глазъ film
вѣ́ка laug
рѣ́сница ripse, ripsmefarm
глазно́е я́блоко filmamuna
бѣ́локъ filmawalge
зрачо́къ filmatera
бѣ́льмó kae
нось nina
ноздря́ sõõrm, ninasõõrm,
sõõrem
ро́тъ suu
ве́рхняя губа́ ülemine
moff
ни́жняя губа́ alumine
moff
подборо́докъ lõug, lõua-
pära
челю́сть lõualuu
щека́ pale, põst

ше́я: fael:
гри́ва laff
го́рло fõri
хо́лка turi
ту́ловище: kesa:
плечо́ õla
грудь rinn
спина́ selg
бокъ külг

брю́хо kõht
круппъ (окоро́къ) reis,
fints
кресте́ць laudjas
рѣ́пица jabaroo-juurikas
хвостъ jaba
но́ги: jalad:

путово́й сустáвъ luupäts,
foot
щётка sooditutt, päfsatutt
вѣ́нчикъ tabjanõlw, päfs
копы́то fabi
ко́лѣно põlw
скака́тельный сустáвъ
põlwefeder, põlwenuff
ко́нский во́лосъ sõhw, jaba-
jõhw
шерсть farm
ли́нять farmu ajama

копы́то: fabi:
подо́шва tabjarõhi, tabja-
alus
стрѣ́лка tabjawiinfel
сте́нки копы́та tabjafüljed
защѣ́пная часть копы́та
tabjanina
бо́ковая часть копы́та
fabja füljepool
пя́точная часть копы́та
tabjaräff, fand, tabjarära
фура́жъ toidumoon (kaerad,
heinad)

подко́ва hoburaud
подкова́ть hobust rautama
гвоздь подковочный hobu-
raunaael

шипы́ hoburaunaahaaf
водо́й jootekoht (määratud-
koht jõe wõi järwe kaldal)

подсти́лка allalaotis (õled,
haganad, kõltsad)

наво́зь sõnnif
убо́рка toristamine

XI. Rääklus- ja muud sõnad.

зако́нь seaduš
пра́вило seadlus
уста́въ seadlustif
уста́въ строево́й служ́бы
fordluse-seadlustif, fordluse-
seadlused
уста́въ внут́ренней служ́-
бы siiseorra-seadlustif, siise-
orra-seadlused
уста́въ гарнизонно́й
служ́бы karnisoni-seadlustif,
karnisoni-seadlused
уста́въ полево́й служ́бы
väljaseadlustif, välja-sead-
lused
уста́въ ла́герной служ́бы
laagre-seadlustif, laagre-sead-
lused
уста́въ дисциплина́рный
orra-seadlustif, orra-sead-
lused
прика́зывать käsima, käsü
andma, käsutama
прика́зь käsif, päemakäsf
приказа́ние käsutus, käsuanne
Высочай́ший прика́зь kei-
serlit käsif
Высочай́шее повелѣ́ние kei-
serlit käsuanne
Высочай́шее соизволе́ние
keiserlit lubaanne
предписа́ние käsufiri
инстру́кция juhufiri, juhatus
пору́чение toimetada-anne

диспози́ция asendusekäsf, pai-
gajuhatus
дислока́ция asutohafiri, asu-
tohajuhatus
кома́ндовать käsitlema
кома́нда (слова́) käsfluš
предварите́льная кома́нда
eelfäfluš (напра—во, па-
rem—kätt)
исполни́тельная кома́нда
täitekäfluš (—во, —kätt)
стро́иться fordlema, fordle
end!
станови́ться seisjule end seadma
станови́сь seisjule!
равня́ться joonduma
равня́йся joondu!
сми́рно wait!
во́льно wabalt!
оправи́ться end tohendama,
forraldama, tohenda end!
сто́йка seisaf, seis
похо́дка sõnnaf
марширо́вка marsimine, käif
бѣ́гать jookšma
бѣ́гъ jookš
бѣ́гство pagemine, põgene-
mine, ärajookš
воева́ть sõdima, sõda pidama
сража́ться mõitlema, sõdima
сраже́ние mõitlus, lahing
бй́ться taplema
бо́й lõõmine, lõõf
уда́рь hoop

стычка *fatelus*, *wäife lahing*
 перестрѣлка *tulemahetus*
 (*maenlasega*), *püside last-*
mise läbitatse
 перестрѣлять *fordamööda*
maha lastma (*patronid —*
wälja lastma)
 рукопашный бой *fatelus*,
käsitši tapelus
 маневрировать *manöverda-*
ma, *waruma*
 маневръ *manöver*, *warumine*
 наступать *peale minema*, *pea-*
letulema
 наступлѣніе *pealeminek*, *pea-*
le tulek
 нападать *peale langema*
 нападеніе *pealelange*
 наскáкивать, -скочить *pea-*
le jooksuma, *kallale fargama*
 столкнуться *kosku põrkama*
 столкновѣніе *kokkupõrge*
 атаковать *peale tungima*, *kal-*
lale jooksuma
 атака *pealetung*, *kallalejooks*
 штурмовать *tormi jooksuma*
 (*findluse peale*)
 штурмъ *tormijooks* (*findluse*
peale)
 створъ *wahesihit* (*otsejoon*
mingi kahe asja wahel)
 по створу *wahesihis*, *wahes-*
sihiga joondes
 въ створѣ *wahesihil*, *kahe*
asja wahesjel otsejoonel
 по створу двухъ деревь-
 евъ *kahe puu wahesihis*,
kahe puu wahesihiga joondes,
jeda otsejoont mööda, *mis*
kahte puud ühendab

въ створѣ двухъ деревь-
 евъ *kahe puu wahesihis*,
jelle joone peal, *mis kahte*
puud ühendab
 бѣглѣць, дезертиръ *joosfit*
 размыкать, разомкнуть
lahutama
 размыкаться, разом-
 кнаться *lahunema*
 разомкнись *lahume!*
 смыкать, сомкнуть *koop-*
dama
 смыкаться, сомкнуться
koonduma
 сомкнись *koondu!*
 вздвѣивать ряды *ridasid ko-*
rutama
 вздвѣиваніе рядовъ *ridade*
korutus
 ряды вздвѣй *read fordu!*
 выстраивать ряды *ridasid*
harutama
 выстраиваніе рядовъ *ridade*
harutus
 ряды стройся *read hargu!*
 въ одну шеренгу стройся
ühte wiirgu forble!
 въ двѣ шеренги стройся!
kahte wiirgu forble
 повернуть, поворачивать
pöörata
 повернуться, поворачи-
 ваться *pöörduma*
 поворотъ *pööre*
 оборотъ *ümberpööre*, *tiir*
 полъ-оборота *poolpööre*
 направо *paremkätt*
 налево *paremkätt*
 крутомъ *ümber*
 вставать *üles tõusma*

встать pūstitõusma, pūsti!
(kāsflus)

ложиться maħa heitma

ложись maħa

отдавать честь aui andma
подъ козырёкъ tāji mūtši-
äärde

во фронтъ wronti, auijeisu
ружéйннй приёмъ pūšji-
kāsitus

фехтовáльннй приёмъ weht-
lusjakāsitus

на плечó pūšs õlale

къ ногъ pūšs jalale

слушай на крауль pūšs
rinna ette (auiandmises)

на крауль (по ефрэйтор-
скій) pūšs lāngu (auiandeks
mõnel korral)

на руку pūšs ette (tiff ette-
poole

къ бою готóвсь pūšs pistele
коли pīsta, torša

на молитву (pūšs) palwele

на ремéнь (pūšs) riħmale
(õle õla kandmises teel)

сто́й küll, seis!

ша́гомъ маршъ káies maršs,
jammu maršs

бѣ́гомъ маршъ joostes
maršs, joostu maršs!

кругóмъ маршъ õmber maršs
въ цѣ́пъ wõrgu

на изготóвку } laskele
пальба

приложись pūšs palge

цѣ́лься sihi!

пли tulb, las!

изготóвка къ стрѣ́льбѣ las-
sewalmistus

захождéние плечóмъ tecri-
mine (üks rindseots liigub,
teine paigal)

заходíть плечóмъ teerima
заводíть плечóмъ teeritama
пря́мо otse

на́правлénие siht

направлénие на о́тдѣльнóе
дѣ́рево üstipuu sihil

въ́раствóръ двухъ дѣ́ревъ-
евъ kaheruu wahesihil

колóнна рядáми ridadefo-
lonne

колóнна по о́тдѣлénиáмъ
jaosfondade=folonne (jaos-
sonnad üksteise seljataga)

резервнáя колóнна (бата-
лиóнная) (pataljoni) reserve-
folonne (kaks roodu eeljo-
nes, kaks tagajoones; kõik
osafondade folonnes)

отступлénие taganemine

наступлénие pealeminek, eda-
siminek

атáка kallaletung

удáръ въ шты́ки kallalejooks
перебѣ́жка hoojoks (50-100
jammu edasi)

позíция seisukoht

стрѣ́лкóвая позíция laske-
seisukoht

стрѣ́лкóвое мѣ́сто laskekoht

укры́тое мѣ́сто varjukoht

ли́нiя о́гнâ tulejoon

казáрма kasarm

помѣ́щенiе ruum, tuba

отхо́жее мѣ́сто wäljasäigu-
koht

умывáльня pesutuba

прáчешнáя pesuköök

столовая *šöömatuba*
корридоръ *foridor, waheruum*
канцелярія *kantselei*
околотокъ, пріёмная *hai-*
gete waštunõtteruum
лазаретъ *laatsaret*
больница *haigemaja*
госпиталь *hospidal*
манежъ *õpperisaal, õpperuum*
учёнье *õppus, õpetus*
строевое учёнье *fordluse-*
õppus, fordluje õpetus
занятіе *õppus, õpetus, tege-*
mus, töötus
кровать, койка *woodi, fäng*
нары *narid, magadislauad*
постель *magadisaase*
постельная принадлеж-
ность *magadisiirided, woo-*
diriided
матрацъ *madrats, aluskott,*
magadiskott
одѣяло *teff, waip*
простыня *aluslina*
пододѣяльникъ *waibaalune*
lina, realislina
подушка *padja*
наволочка *püür*
мыть полъ *põrandat pesema,*
füürima
работать *töötama, tööd tegema*
работа *töö*
на работу *tööle*
чистить *puhastama*
чистка *puhastus*
молиться *Sumalat paluma*
молитва *palme*
образъ *puhastuju, pühis*
киотъ, иконостасъ *pühiste-*
alus

лампада *ripendlamp*
аналогъ *palwelaud*
привѣтствіе *teretus*
здороваться, привѣтство-
вать *teretama*
отвѣчать *waštama, kostma*
отвѣтъ *waštus, kostus*
платформа *platvorm, kara-*
ulieline
гауптвахта *peawahtimaja*
карцеръ *farts, puur*
арестъ *arest*
простой арестъ *lihtarest*
строгий арестъ *wali arest,*
näljaarest
усиленный арестъ *pime*
arest
взысканіе *farištus*
замѣчаніе *märkus*
дѣлать замѣчаніе *märkust*
tegema
внушеніе *noome, noomitus*
дѣлать внушеніе *noomima*
выговоръ *laide, laitus*
дѣлать выговоръ *laitma*
наказаніе *nihklus*
наказаніе розгами *ihunih-*
lus, pels
наказаніе по суду *fohtu*
farištus (fohtu poolt mõis-
tetud)
дисциплинарное взыска-
ніе *mõimumarištus (ülemuse*
mõimu poolt)
власть *mõimus, meelewald*
чинопочитаніе *austartus*
почитать *austama*
уважать *lugu pidama*
повиноваться *šona kuulama*
послушный *šonakuulelik*

исполнительный täsutäitlik
исполнять приказание täs-
tu täitma
точно täpirealt
безпрекословно wasturääfi-
mata
добросовѣстно õiglaselt
вѣрный uštam

нелицемерный otsetohene
лицемерный šalalik
присяга wanne
присягать, принимать
присягу wannet wanduma
отѣчество iſamaa
царь feiser

Roſku ſeadmud kapten **Witta**

Wihtwas, 16. weebr. 1914.

Ôperaamatud,

mis Tallinnas **G. Pihlaka** kirjastusel ilr

Hermann, Dr. K. A., Täielik Eesti-Wene sõnaraamat

—, **Täieline Wenekeele õpiraamat.** Jä-
äranis külakoolides ja iseõppimise tar-
beks 50 „

Johanson-Pärna, J., Wene-Eesti sõnaraamat 80 „

Kuusik Saksa-Eesti-Wene sõnastik

„Wagneri Deutsche Fibel“i juurde. Hind 18 kop.

Нѣмецко-Эстонско-Русскій словарь
къ „Deutsche Fibel“ Вагнера. Цѣна 18 коп.

Kuusik, T., Wene-Eesti sõnastik „Русское сло-

во“ 1-sele jaole 10 „

—, Wene-Eesti sõn. „Русское слово“ 2. j. 18 „

—, Wene-Eesti sõn. „Русское слово“ 3. j. 20 „

—, Wene-Eesti sõnastik „Родной мiръ“ 1. j. 10 „

—, Wene-Eesti sõnastik „Родной мiръ“ 2. j. 18 „

—, Wene-Eesti sõnastik „Родной мiръ“ 3. j. 20 „

Kuusik Wene-Eesti ja Eesti-Wene sõnaraamat.

Pehmete kaantega 3.00 k., kõwade kaantega 3.50 k.

T. Kuusik, Keeletark. Eesti lastele Wenekeele

õppimiseks ja pruukimiseks igapäewases elus.

2-ne täiendatud trükk. Hind 80 kop.

Языковѣдъ. Русскимъ для практическаго употре-
бленія эстонскаго языка. Цѣна 80 коп.

Põdder, M., Saksa-Eesti sõnaraamat 200 „

kõidetud 250 „

Salem, M., Eesti-Wene sõnaraamat. Kõidetud 200 „

A 8777

1221996

www.books2ebooks.eu